

***การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม
โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2**

ดวงหทัย แพร่งจัน^{1*} พิชามณัฐ สุริยพรรณ² ญาณิศา บุญจิตร³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

²⁻³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

*Corresponding author e-mail: 66052511211@student.sru.ac.th Tel. 0875681592

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมที่มีประสิทธิภาพของครู และ 2) พัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดำเนินการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผล กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 จำนวน 7 คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบความเรียง ผลวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นการสื่อสารทางเดียวทำให้ผู้เรียนไม่ค่อยสนใจ และการรับรู้ของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน ครูผู้สอนไม่ได้จบวิชาเอกโดยตรง จึงขาดความมั่นใจในการสอนและขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สภาพที่คาดหวัง ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกับการปฏิบัติกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน 2) ผลการพัฒนาประสิทธิภาพของครูในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม สามารถนำความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการไปประยุกต์ใช้ในการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ และนำไปสู่การจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนผ่านดาวเทียม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการสอน ; การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ; ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Improving the Efficiency of Distance Learning via Satellite Using the Professional Learning Community Concept of the Ban Nong Pho Mittraphap 129 School under the Jurisdiction of Chumphon Primary Educational Service Area Office 2

Duanghathai Paewongjeen^{1*} Pichamon Sureeyaphan² Yanisa Boonchit³

¹Master of Education Program in Educational Administration, Surattani Rajabhat University

²⁻³Lecturer of Faculty of Education, Surattani Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: 66052511211@student.sru.ac.th Tel. 0875681592

ABSTRACT

This research aims to 1) study the current and expected status of effective distance learning via satellite for teachers and 2) improve the efficiency of distance learning via satellite using the professional learning community concept. The research was conducted using a four-step action research process: planning, implementation, observation, and reflection. The target group consisted of seven teachers at Ban Nong Pho School, Mittraphap 129. The data collection tools include interview forms and workshop materials. A professional learning community activity record form, a pre- and post-workshop test, an instructional efficiency assessment form, and a satisfaction assessment form were used for quantitative data analysis. Qualitative data were analyzed using content analysis and presented in essay format. The research findings show that 1) the current state of distance learning via satellite at Ban Nong Pho Mittraphap 129 School is a one-way communication, resulting in low student interest, low participation, and varying student perceptions. Teachers' teaching responsibilities did not match their field of expertise in accordance with their major, resulting in their lack confidence in teaching and failure of collaborative learning. The expected state of distance learning via satellite at the Ban Nong Pho Mittraphap 129 School is one where workshops and professional learning community activities are incorporated to improve instructional efficiency. 2) The overall effectiveness of teachers in distance learning via satellite with the use of the professional learning community concept was at the highest level. When each aspect is considered, instructional management and lesson plans were at the highest level, followed by pre-teaching preparation at a high level. Overall satisfaction with the effectiveness of distance learning via satellite which used the professional learning community concept was at the highest level. In terms of each aspect of training, the use of professional learning community processes was at the highest level whereas the supervision of teaching and learning was at a high level.

Keywords: Teaching efficiency; distance learning via satellite; professional community

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ เป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและศักยภาพเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อเนื่องในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาจึงมีการพัฒนาหลักสูตรในระดับต่างๆ โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และทักษะดิจิทัล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ในปัจจุบันมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัลเพิ่มขึ้น มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีความเสมอภาค และมีประสิทธิภาพทางการศึกษา โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การเรียนรู้ทางไกลและการเรียนรู้ออนไลน์ ซึ่งช่วยขยายโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566 : 13) การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมถือเป็นแนวทางสำคัญช่วยแก้ไขปัญหาคาราคาซัง ครูไม่ครบชั้น ครูไม่ตรงสาขาวิชา อันเป็นการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สมบูรณ์ ซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีความสัมพันธ์ เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์เชิงบวกดังกล่าวมีอิทธิพลโดยตรงต่อบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน ทั้งยังสะท้อนถึงบทบาทและพฤติกรรมที่ผู้สอนแสดงต่อผู้เรียน การให้กำลังใจ การสร้างแรงจูงใจ การสื่อสารที่ชัดเจน และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน ผู้สอนที่มีเจตคติที่ดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีการ แสดงพฤติกรรมเชิงบวกต่อผู้เรียน จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นในการเรียน และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการศึกษา จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่

การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งก็คือจะต้องมี “ชุมชนแห่งวิชาชีพ หรือ Professional Community” เกิดขึ้นในสถานศึกษานั้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยน เติบโตขึ้น ชี้นำ ในบรรยากาศกัลยาณมิตร ของผู้เกี่ยวข้องในทุกฝ่ายในการสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนา เป็นการพัฒนาหน้าที่งานของครู คือการจัดการเรียนรู้ และมีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการทำงานผ่านการเรียนรู้ที่ต้องร่วมใจร่วมพลังและทำอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นวิถีการทำงานของครูให้เป็น “นักเรียน” ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้การศึกษามีคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนต้องร่วมกัน และครู คือกุญแจของความสำเร็จ (วิจารณ์ พานิช, 2566)

จากสภาพปัญหาโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์และความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่าน เนื่องจากเป็นครูที่เข้ามาใหม่และครูที่ย้ายมาจากสถานศึกษาที่ไม่ได้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม อีกทั้งครูบางส่วนยังไม่สามารถปรับตัวและพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางการศึกษาในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่ยังเน้นการบรรยาย ไม่จูงใจให้นักเรียนสนใจและอยากเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ห้องเรียนน่าเบื่อ และขาดทักษะต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครู เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนกำหนดนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษา และ

พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เกิดองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

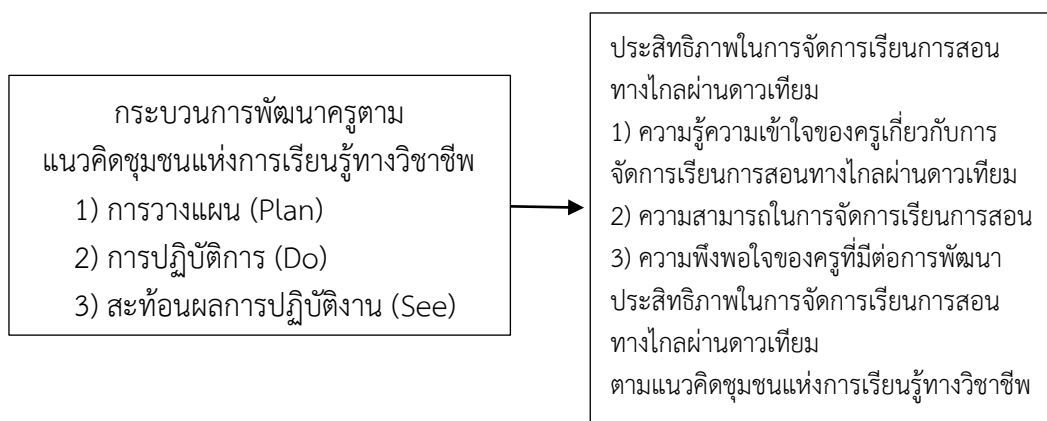
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมที่มีประสิทธิภาพของครูในโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129
2. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย คือ ครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 จำนวน 7 คน
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ โรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยเนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนา คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวัง ในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม 2) การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม 2 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนและเตรียมสอน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มุลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 7)
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ ดำเนินการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2567 ถึง กันยายน 2568

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษา การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 จากการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการที่ช่วยในการบริหารของผู้บริหารในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรครู ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 ดำเนินการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผล กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ประกอบด้วย ครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 จำนวน 7 คน

2. ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ที่มีประสิทธิภาพของครูในโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129

วิธีการดำเนินการ

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ 3) สร้างแบบสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยมีหัวข้อดังนี้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและความต้องการในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม 4) นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.00 นำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 5) นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 ผู้วิจัยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ได้กำหนดวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน 1 วงรอบ ดังนี้

1) ขั้นวางแผน (Planning) ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายวิจัยนำสภาพปัจจุบันและปัญหาที่ร่วมกัน

วิเคราะห์ มากำหนดแนวทางในการพัฒนาครู โดยกำหนดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นำข้อมูลมาเรียบเรียงในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนการอบรมดำเนินการ อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในด้านการเตรียมการก่อนการเรียนการสอน และด้านการจัดการเรียนการสอน จากนั้นประเมินความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าทางความรู้ ครูได้นำความรู้ไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเตรียมการสอนและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล คือแบบทดสอบก่อน-หลังอบรม เอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม และแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เครื่องมือผ่านการพัฒนาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนจำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ ใช้แบบคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR-20 และจากผลตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82 จากนั้นนำมาตัดข้อสอบที่มีความง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20- 1.00

มีความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.82 วิเคราะห์จากค่าสถิติ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เรียบเรียงในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3) **ขั้นการสังเกตผล (Observing)** กลุ่มเป้าหมายการวิจัยปฏิบัติการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และดำเนินนิเทศกำกับติดตามการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ระดับการเฝ้าตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Liker (K. Pair, 2021) ซึ่งแบ่งระดับประสิทธิภาพออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพื่อสะท้อนระดับความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

4) **ขั้นการสะท้อนผล (Reflecting)** ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความพึงพอใจของครูต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถามความพึงพอใจตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ และประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และแบบบันทึกการปฏิบัติงานกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 0.50 ขึ้นไป ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เรียบเรียงในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบบันทึกผลการใช้กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเข้าใจก่อน – หลังจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์จากค่าสถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมที่มีประสิทธิภาพของครูในโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 โดยใช้แบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นเพศหญิง 7 คน (ร้อยละ 100) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 85.71) และสูงกว่าปริญญาตรี 1 คน (ร้อยละ 14.29) ด้านประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบมีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 42.86) ประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 2 คน (ร้อยละ 28.57) และมากกว่า 11 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน (ร้อยละ 28.57) ในส่วนของตำแหน่งหรือวิทยฐานะ พบว่า เป็นครูชำนาญการพิเศษ 1 คน ครูชำนาญการ 1 คน ครูไม่มีวิทยฐานะ 1 คน ครูผู้ช่วย 1 คน พนักงานราชการ 1 คน (ร้อยละ 14.29) และครูอัตราจ้าง 2 คน (ร้อยละ 28.55)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าครูมีการวางแผนและเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการศึกษาหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน การเตรียมสื่อการสอน และการเลือกใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย โรงเรียนได้รับการสนับสนุนทรัพยากรและอุปกรณ์จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมฯ ทำให้ผู้เรียนในทุกระดับสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้อย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตาม ยังคงพบปัญหาในหลายประเด็น ได้แก่ ภาระงานของครูที่ส่งผลต่อการเตรียมการสอน การขาดปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ความแตกต่างของ

พื้นฐานผู้เรียนซึ่งทำให้การเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง ข้อจำกัดด้านสื่อ อุปกรณ์ และคุณภาพสัญญาณดาวเทียมที่ยังขาดความเสถียร ในขณะเดียวกัน มีจุดแข็งสำคัญ คือ บทเรียนมีความครอบคลุมตามมาตรฐานการเรียนรู้ และมีสื่อหลากหลายที่ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียน จึงตอบโจทย์โรงเรียนที่ประสบปัญหาการขาดแคลนครู แม้จะยังมีข้อจำกัดด้านรูปแบบการสอนและการขาดปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้เรียน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้านสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียมพร้อมทั้งระบุว่าควรจัดการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เช่น การวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับระบบ DLTV การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน เทคนิคการสอนที่เหมาะสม บทบาทของครู การประเมินผลอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมปฏิบัติจริง และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 ใช้กระบวนการดำเนินงานวิจัยตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart ด้วยกระบวนการดำเนินการอย่างมีระบบ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินตามขั้นตอนแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) การสะท้อนผล (Reflection) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน 1 วงรอบ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)

ในขั้นการวางแผนผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายการวิจัยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนควรมีแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยกลุ่มเป้าหมายการวิจัยมีความต้องการที่จะพัฒนาในด้านการเตรียมการและการวางแผนจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการสอน เทคนิคการจัดการเรียนรู้ การเลือกและใช้งานสื่อ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่บูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีประสิทธิภาพ ต้องมีการอบรมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้นจึงได้ร่วมกันกับผู้วิจัยกำหนดแนวทางพัฒนาครู คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ ทั้งนี้ได้มีการกำหนดการวางแผน นิเทศกำกับติดตามการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม จากนั้นมีการร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อติดตามการดำเนินงาน สะท้อนผล ตรวจสอบปัญหา อุปสรรคและสิ่งที่ควรยึดปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำเนินงานในด้านการวางแผนและเตรียมการ ด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)

1. ผลการประเมินคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนอบรมอยู่ที่ ($\mu = 8.43$, $\sigma = 3.15$) และหลังอบรมเพิ่มขึ้นเป็น ($\mu = 17.00$, $\sigma = 1.63$)
2. ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกันพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายการวิจัยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเตรียมการสอนและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะ

นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีระบบและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนการประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายใต้แนวคิด Active Learning และการสอนที่แตกต่างตามศักยภาพของผู้เรียน ทำให้ครูมีความพร้อมในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation)

ผลจากการติดตามการอบรมเชิงปฏิบัติการเขียนแผนจัดการเรียนรู้คนละ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติกับนักเรียนในชั้นเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 ดังนี้ ประเมินอยู่ระดับมากที่สุด ในด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.51, \sigma = 0.44$) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.57, \sigma = 0.51$) รองลงมาคือด้านการเตรียมการก่อนการเรียนการสอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46, \sigma = 0.42$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการแบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129

ด้านที่	ประเด็นการประเมิน	μ	ร้อยละ	σ	แปลผล
1	การประเมินแผนจัดการเรียนรู้	4.51	90.20	0.44	มากที่สุด
2	การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน	4.46	89.29	0.42	มาก
3	การจัดการเรียนการสอน	4.57	91.43	0.51	มากที่สุด
	รวม	4.53	90.57	0.47	มากที่สุด

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection)

ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายร่วมกันสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และสรุปผลการปฏิบัติงาน นำเสนอวิธีการจัดการเรียนการสอนและข้อค้นพบที่ได้ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ดังนี้

1. ครูผู้สอนจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สัมพันธ์กับโรงเรียนต้นทาง สามารถระบุรายการสื่อเอกสาร ใบงานที่จะต้องเตรียมและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังรับชมการจัดการเรียนรู้จากรายการที่ออกอากาศแต่ละครั้ง สามารถบูรณาการหรือประยุกต์สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและเตรียมใบงานเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันตามศักยภาพ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละรายชั่วโมง

2. จากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการสอนและสังเกตชั้นเรียนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) พบว่า ครูผู้สอนมีการนำเข้าสู่บทเรียนโดยกิจกรรมที่หลากหลายเช่น กิจกรรมนันทนาการ การใช้คำถาม การเล่าเรื่อง การใช้สื่อรูปภาพ การยกตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อให้เห็นภาพและเข้าใจง่ายและเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้นักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง ครูปลายทางมีการกำกับ ดูแล สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ กระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทาง พร้อมทั้งให้นักเรียนจดบันทึกความรู้เพิ่มเติม มีการวัดผลและประเมินผลด้วยการสังเกต การใช้คำถาม การทำงานในห้องเรียน การใช้ใบงาน และครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้เรียน เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัย

3. จากนั้นกลุ่มเป้าหมายประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีผลดังนี้ ในด้านการฝึกอบรม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.44$) ในด้านเทคนิคการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.47$) ในด้านการใช้กระบวนการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.46$) ในภาพรวมของประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวม 4.53 คิดเป็นร้อยละ 90.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129

ด้านที่	รายการ	μ	ร้อยละ	σ	แปลผล
1	ด้านการฝึกอบรม	4.53	90.61	0.44	มากที่สุด
2	ด้านเทคนิคการเรียนการสอน	4.48	89.64	0.47	มาก
3	ด้านการใช้กระบวนการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.60	91.90	0.46	มากที่สุด
	รวม	4.53	90.61	0.46	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาศาภาพและความต้องการสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 พบว่า ในการจัดการเรียนการสอน

ด้านครูผู้สอน ครูไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ขาดความมั่นใจในการสอนเนื่องจากสอนไม่ตรงสาขาวิชา และครูขาดการพัฒนา ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง นันธวัช นุนารถ และภิกษาพัชญ์ โทนา (2563 : 294-296) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า การดำเนินงานที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียน ครูผู้สอนไม่ได้อธิบายหรือสรุปเนื้อหาหลังการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนขาดความเข้าใจและไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นลักษณะของการเรียนที่เป็นการ รับชมต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนบางส่วนรู้สึกเบื่อ ไม่สนใจบทเรียนอีกทั้งผู้เรียนในห้องเดียวกันมี ความสามารถและพื้นฐานความรู้ที่ต่างกัน ทำให้บางคนเข้าใจบทเรียนได้เร็ว และบางคนเรียนรู้ได้ช้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศักดิ์ พัฒนะ (2564 : 6-8) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอศรีรัตนนิคม สงัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า นักเรียนมีการรับรู้แตกต่างกัน นักเรียนไม่สนใจเรียน ไม่สามารถสรุปเนื้อหาด้วยตนเองได้ ขาดสื่อที่เร้าใจ และ นักเรียนขาดสมาธิในการเรียน

ด้านสื่อการสอน บางชั่วโมงขาดสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนไม่สามารถลงมือ ปฏิบัติ ได้จริง คุณภาพสัญญาณที่ไม่เสถียร การจัดฝึกอบรมการใช้งาน ให้ครูฝึกแก้ปัญหาได้เบื้องต้นหรือจัดทำคู่มือ ด้านการพัฒนาและเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีให้ครูได้รับการพัฒนา ตลอดจนให้วิทยากรภายนอกมาอบรมให้ความรู้ครู ในด้านที่ต้องผลิตสื่อที่มีคุณภาพและหลากหลาย นำไปใช้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม (วีรพงษ์ คำผิง , 2561 : 96-97)

จุดแข็ง ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ครูผู้สอนมีทัศนคติและตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาตนเอง ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้จากต้นทางที่มีคุณภาพ และโรงเรียนมีการสนับสนุนจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

จุดอ่อน ครูขาดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม และการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

ครูในโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 มีความต้องการที่จะอบรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนควบคู่ไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม วิธีการวางแผนและเตรียมการสอน การจัดทำแผนการสอน ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นิเทศชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยกิจกรรม PLC เพื่อสะท้อนผลปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการที่สอนผ่าน DLTV สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันต์ธร หิรัญลักษณ์ (2564 : 121) กล่าวว่า สถานศึกษาควรใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารกำหนดแผนกิจกรรมในการพัฒนาครู กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือกันของบุคลากร

2. จากผลการศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 ดังนี้

ด้านการเตรียมการและการวางแผน ครูสามารถนำความรู้จากการอบรมปฏิบัติการไปประยุกต์ใช้ในการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการเข้ารับการอบรมมีพัฒนาการด้านความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้น นำไปสู่การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้ครูได้รู้ถึงสภาพปัญหา จุดเด่น จุดควรพัฒนา ของการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำงานเป็นทีมระหว่างครูในโรงเรียนและสะท้อนผลร่วมกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทรวดี จำไพบรัตน์ (2562) พบว่า พัฒนาศักยภาพครูด้านการสอน โดยใช้วิธีการคือ อบรมเชิงปฏิบัติการ และการปฏิบัติกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากแบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ มิตรภาพที่ 129 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสรารุณ อินปัน (2565)การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพครูต้องมีการกระตุ้นพร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ อีกทั้งยังมีกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมที่ได้ดำเนินการผ่านมาก่อนหน้านี้กับองค์ความรู้ใหม่รวมถึงจัดกระบวนการเรียนรู้พร้อมกับโรงเรียนต้นทางและพร้อมทั้งเอาใจใส่กำกับดูแลแนะนำปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้ทุกครั้ง ผลการวิจัย สอดคล้องกับข้อค้นพบของ บุษพา พรหมหลง (2563)ที่ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้วางแผนการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน

ผลการประเมินประสิทธิภาพด้านแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รวีวรรณ วงศ์เดชนันท์ (2563) ได้กล่าวว่าการวางแผนการสอนเป็นภารกิจสำคัญของครู ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับความวางแผนอย่างเป็นระบบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพควรสอดคล้องกับหลักสูตร ช่วยให้ครูมีแนวทางการสอนที่ชัดเจน

ผลการประเมินประสิทธิภาพด้านเตรียมการก่อนการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด พบว่า การเตรียมการก่อนการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพและความราบรื่นของการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม สอดคล้องกับทฤษฎีของกาเย่ ปัทมา อินทร์เข้มน้อย (2562) ได้กล่าวว่า ควรมีการจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะกับการเรียนรู้แต่ละประเภท และส่งเสริมการเรียนรู้ภายในสมอง โดยการจัดสภาพภายนอกให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ภายในของนักเรียน

ผลการประเมินประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างเป็นขั้นตอน มีส่วนช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นระบบและสามารถติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชญานิษฐ์ คำสองสี (2564) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอน จัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ต้องดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนตั้งแต่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การบูรณาการสื่อและเทคโนโลยี การกำกับดูแลและกระตุ้นการมีส่วนร่วม ตลอดจนการวัดและประเมินผลอย่างสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพที่สูงที่สุดในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

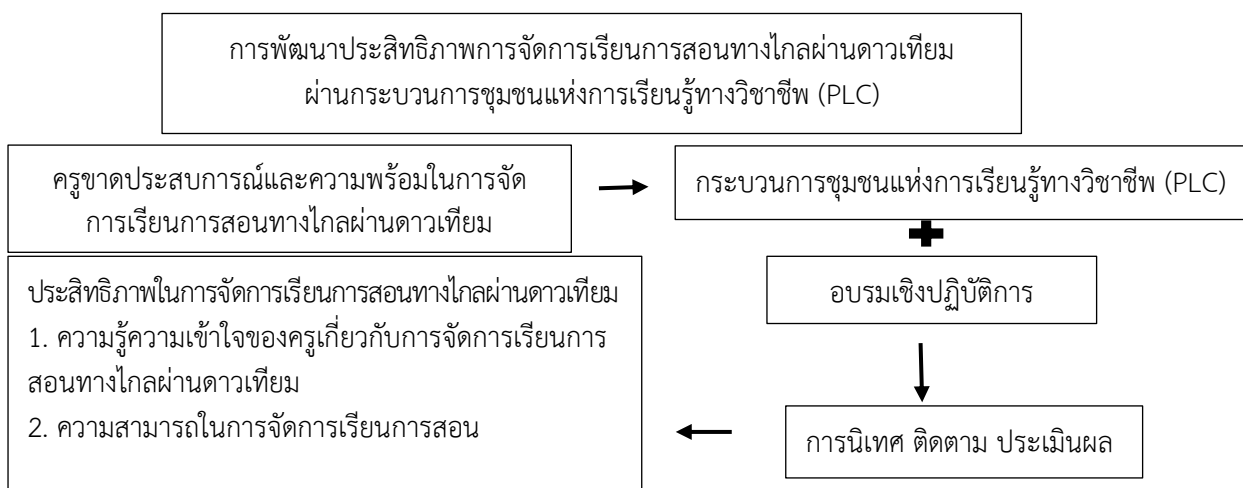
1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทำให้ส่งผลต่อการยกระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู
2. ควรมีการจัดพัฒนาครูตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาประสบการณ์ด้านการสอน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐาน
3. ควรมีการพัฒนาครูด้วยกระบวนการเรียนรู้ชุมชนวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาและมีการขยายในระดับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กโดยเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยรูปแบบกรณีศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในทั้ง ครู ผู้บริหารและชุมชน เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เพื่อสังเคราะห์เป็นรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการในสถานศึกษา

3. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำแนวปฏิบัติที่ดีมาประยุกต์ใช้และขยายผลให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการพัฒนาครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสะท้อนผลการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ทำให้ครูสามารถปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเป็นระบบมากขึ้น ทั้งในด้านการเตรียมการสอน การออกแบบแผนการเรียนรู้ ผลลัพธ์ของการดำเนินการสะท้อนให้เห็นว่าครูมีพัฒนาการทางความรู้และทักษะที่ชัดเจน เกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น สามารถบูรณาการความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเข้าสู่การปฏิบัติงานจริงในห้องเรียน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ รูปแบบดังกล่าวถือเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและการสอนไม่ตรงสาขาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตลอดจนเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกลได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และยั่งยืน

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กันต์ธร หิรัญลักษณ์. (2564). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชญาสิน คำสองสี. (2564). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนซินเนคติกส์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการประพันธ์เพลงสมัยนิยมสำหรับนักเรียนช่วงอายุ 17-18 ปี. วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคีตวิจิตรและพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นันธวัช นูนารถ, และ วิชาพัชญ์ โทนา. (2563). การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก: โอกาสและความเสมอภาคในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, 8(1), 289-299.
- บุบผา พรมหลง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียน

- ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปัทมา อินทร์เข้มน้อย. (2562). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์วิชาคอมพิวเตอร์โดยใช้แนวคิดของกาเยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรศักดิ์ พัฒนะ. (2564). การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กใน
เขตอำเภอศรีรัฐนิคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. การค้นคว้า
อิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ภัทรวิดี จำไกรรัตน์. (2562). การพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม
ความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสวี (บ้านนาโพธิ์) จังหวัดชุมพร.
การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์
ธานี.
- มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ และศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยี
การศึกษาทางไกล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการดำเนินงาน
จัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้ได้มาตรฐาน. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- รวีวรรณ วงศ์เดชาพันธ์. (2563). การพัฒนาและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา. วารสารมหา
จุฬาลงกรณ์, 11(1), 25-34.
- วิจารณ์ พานิช. (2566). โรงเรียนเป็นชุมชนเรียนรู้. บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- วีรพงษ์ คำผิง. (2561). แนวทางส่งเสริมการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในโรงเรียนประถมศึกษาที่
สอดคล้องกับยุคการศึกษา 4.0. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สรวิชัย อินปิ่น. (2565). การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม DLTV โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายการจัด
การศึกษาหัวเมือง-แจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก,
680-690.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). บทเรียนจากสถานศึกษาในการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการ
เรียนรู้วิชาชีพสู่การพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่
13 (พ.ศ. 2566-2570). สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Gagné, R. M. (1985). *The conditions of learning and theory of instruction* (4th ed.). Holt,
Rinehart and Winston.